

INTERVIEW
UITGELICHT

Hij is 'wereldberoemd', maar graag onzichtbaar. Werk van Gerard van den Oetelaar (67) hing al in Moskou, Maleisië en het Louvre, maar daar schept alleen zijn man Kasper over op. Een laatbloeier met pronkgêne.

Uit de verf gekomen

Ik had ooit een expositie in Maleisië en boven de ingang van het museum in Melakka hing een banner met levensgroot mijn naam: GERARD VAN DEN OETELAAR. Dat was een echte confrontatie, het liefst was ik stiekem doorgelopen. Binnen werden allemaal dikke, wollige woorden gesproken. Maar die poeha past helemaal niet bij mij. Mijn partner Kasper is daar heel anders in, die vindt dat ik veel trotser op me zelf mag zijn. Ach, laat ik zo zeggen, ik ben niet ontevreden. Kasper stimuleert me in alles wat ik maak en laat geen kans onbenut om mijn werk te promoten. Hij is degene die rondbazuint dat mijn schilderijen in Moskou, Singapore en New York hebben gehangen. Dat er in Maleisië veertig permanent in een museum hangen. Hij is ook degene die vertelt dat mijn werk in kunstboeken staat, samen met grote namen als Dali, Rothco of Matisse. Hij belt de krant als een van mijn stukken in het Parijse Louvre hangt. Ik zou dat zelf nooit kunnen. Ik weet niet wat het is: noem het onzekerheid, minderwaardigheidscomplex, verlegenheid? Feit is dat ik het liefst *low profile* leef. Want wie ben ik om mezelf op de borst te kloppen. Maar ik ga ook niet zeggen dat ik een bescheiden man ben, want meteen daarna ben ik bang dat de mensen misschien denken dat het valse bescheidenheid is. Pfff...dit interview is een ongemakkelijke beproeving voor me. Als ik ergens een hekel aan heb dan is het over mezelf praten. En dan ook nog in de ik-vorm. Kunnen we van alle ik's geen hij's in de derde persoon maken?

Ik kom uit een gezin met zeven kinderen uit het Brabantse Loosbroek, een gehucht van niks nabij Veghel. Ik ben de helft van een twee-eiige tweeling, maar mijn broer is in bijna alles anders dan ik. Mijn vader stierf toen hij 47 jaar was, ik was toen 17. Onze band was nooit erg sterk, eerder neutraal. Mijn vader was nogal een technische man die graag aan brommers knutselde. Ik heb helemaal niks met techniek. Ik voelde me al vroeg een buitenbeentje. Bij de burens had ik voor het eerst een pick-up gezien, dat was toen nog een heel dure aanschaf. Die maakte ik

dan na van kartonnen dozen. M'n vader zei niet, wat leuk of knap. Alleen, waar ben je in godsnaam mee bezig. Het klinkt misschien raar, maar na pa's dood kwam er meer ruimte. Hij was zwaar katholiek en eiste dat we soms wel twee keer per dag naar kerk gingen en door zijn ziekte moest iedereen in huis rekening met hem houden. Mijn moeder stond makkelijker in het leven. Zij vond gezelligheid en harmonie belangrijk. Die harmonie was ook erg belangrijk op het moment dat bekend werd dat ik op jongens viel. Niemand van de broers en zussen heeft er ooit een punt van gemaakt. Toch was ons huis soms letterlijk te klein. Je sliep met z'n drieën op één kamer en er was altijd file bij de badkamer. Grote gezinnen hebben voor- maar ook veel nadelen. Ik heb in die jaren mijn sterke verlangen naar vrijheid ontwikkeld. Ik voelde me vaak een vogel in een kooitje. Ik wilde zo snel mogelijk weg, de wijde wereld in, mijn eigen levenspad kiezen.

Geen relnichten

Op m'n 21e ben ik in een gaybar in Den Bosch Kasper tegengekomen, mijn eerste en enige grote liefde. We zijn dit jaar 46 jaar samen. Homoseksualiteit werd toen net wat meer maatschappelijk geaccepteerd. We waren dolverliefd en hadden schijt aan de hele wereld. Maar we waren geen relnichten, geen homostel dat probeerde. We liepen en lopen nog steeds niet hand in hand over straat. Laat ons maar lekker *low profile* zijn.

Kasper kreeg in 1973 werk in Weert en zo zijn we in Limburg gekomen. Ik was ooit een paar jaar huisschilder, maar belandde uiteindelijk op de boekhouding bij Hoehst Weert, daar werden folies en tressa platen gemaakt. In het begin heette het bedrijf nog Kalle AG, dus je kunt mijn verwarring begrijpen, elke keer als mijn Limburgse collega's zeiden: *Daokalle v'r hie neet euer*. Kasper en ik hadden het goed samen, dubbel inkomen, geen kinderen, veel tijd. Op een dag ben ik begonnen met schilderen, zo maar. Ik had op de lts wat reclametekenen gedaan, maar het was beslist geen langgekoesterde kinderdroom. Eerst maakte ik

Ik maakte als kind een pick-up van karton. M'n vader zei niet, wat leuk of knap. Alleen, waar ben je in godsnaam mee bezig. Na z'n dood kwam er meer ruimte. FOTO JOHN PETERS

nog portretten met olieverf, maar met alle respect, hoe goed ook, dat is en blijft iets ambachtelijk namaken. Ik heb een onzekere kant, maar kan anderzijds soms ook heel eigenwijs zijn. Ik wilde per se nieuwe dingen maken. Ik was in die tijd blijkbaar een van de eersten die met gemengde technieken gingen werken. Schilderijen waarin behalve verf ook papier, touwen, inkt, gedroogde bladeren verwerkt zijn. Vraag me niet hoe, maar blijkbaar bouwde ik langzaam een naam op. In 1994 werd ik door de Malevich Foundation gevraagd in Moskou te exposeren. Kun je nagaan, ik wist in die tijd nauwelijks wie Malevich was. Ik voelde me lange tijd ook geen echte schilder, laat staan een kunstenaar. Kijk, daar komt weer die onzekerheid om de hoek kijken. Ik was gewoon iemand met een enorme fantasie en een dito drang om te creëren. Ik maakte soms wel honderd schilde-

“
Pfff...dit interview is een ongemakkelijke beproeving voor me. Als ik ergens een hekel aan heb dan is het over mezelf praten. En dan ook nog in de ik-vorm. Kunnen we van alle ik's geen hij's in de derde persoon maken?”

Gerard van den Oetelaar

rijen in een jaar. Het ging me ook niet om het eindresultaat, en of mensen het mooi of lelijk vonden, het maken zelf dat is de echte fun.

Autodidact

Op m'n 46e heb ik me alsnog aangemeld bij de kunstacademie. Want zonder dat papiertje werd je door veel collega's niet serieus genomen. Maar bij mijn aanmelding zei de mevrouw: 'meneer, wat wilt u hier nog leren, u hebt al een volkomen eigen stijl. En u hebt al een titel: u bent autodidact.'

Mijn schilderijen hebben nooit titels, omdat ik de gedachtegang en fantasie van de kijker niet wil beïnvloeden. Ik heb ook geen boodschap of thema in mijn werk, al besef ik dat ik vaak iets met (halve) cirkels heb. Dat zijn volgens mij de twee werelden in mij die met elkaar in botsing komen. Enerzijds de onzekere, anderzijds de eigenwijze

Gerard, die zijn eigen weg wil volgen, die stiekem ook erkenning wil oogsten, maar vooral elke dag nieuwe dingen wil ontdekken en creëren. Ik ben nu naast m'n schilderijen begonnen met *hinterglas* malerei. Eerst beschilderde ik glazen ramen en schalen aan de achterkant. Maar dat is op zich niets nieuws. Misschien is het onwetendheid of dommigheid omdat ik nooit iets opzoek op Google, maar ik denk dat ik misschien wel de eerste ben die ook glazen vazen van binnen is gaan beschilderen en daar dan gesloten objecten van maak. Maar op het moment dat ik je dit vertel, overvalt me ook weer de gedachte, dat ik daarmee te koop mee wil lopen, laat staan er over opscheppen. Dan schiet het door me heen; rustig Gerard, zo ben je niet.

Reageren?
ron.buithuis@delimburger.nl

“
We waren dolverliefd en hadden schijt aan de hele wereld. Maar we waren geen relnichten, geen homostel dat probeerde. We liepen en lopen nog steeds niet hand in hand over straat.”

Gerard van den Oetelaar